

Cultura i Espectacles

Reedició de la biografia de Maria Aurèlia Capmany

Agustí Pons i Anna Capmany, autor de la biografia i neboda de la biografiada, ahir a la llibreria Laie ■ JOSEP LOSADA

Agustí Pons presenta la reedició de la biografia 'Maria Aurèlia Capmany. L'època d'una dona', acompanyat d'Anna Capmany, neboda de la intel·lectual

Enyorada 'finestrera'

Lluís Lloret
BARCELONA

El 3 d'agost vinent farà 100 anys del naixement a Barcelona de Maria Aurèlia Capmany, que va morir el 1991. Per commemorar la xifra rodona, Meteora i l'Ajuntament de Barcelona han reeditat la biografia *Maria Aurèlia Capmany. L'època d'una dona*, del periodista i escriptor Agustí Pons.

"La primera edició la va publicar Columna el 2000 i està desapareguda, no surt ni al cercador Iberli-

bro, que hi són tots!", comenta Pons.

L'editor Jordi Fernando confessa: "És un llibre especial per a Meteora i per a mi, que vaig treballar quatre anys amb la Maria Aurèlia quan ella era regidora de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona; és una manera d'agraciar-li el que vaig aprendre al seu costat. Sempre va ser mestra; quan obria la boca, es feia un silenci amatent."

El llibre té 475 pàgines atapeïdes. "Està destinat al públic que no va llegir l'edició anterior, perquè hi

ha algunes correccions i, d'afegit, unes novetats al capítol 11, on parlo de la relació dels nostres autors amb els grans corrents intel·lectuals de l'època i, en especial, d'ella amb Sartre, Camus i Manuel Vázquez Montalbán", explica Pons.

Va ser una intel·lectual amb múltiples facetes en el món de la cultura, de la política i del pensament. I una dona de caràcter que no li va fer por anar contra corrent quan calia. A més, va treballar molt, com demostren unes xifres marcades pel 7. Va publicar 17

novelles, 7 llibres de narrativa breu, 7 d'infantil, 7 obres de teatre, 27 assajos, a més de dietaris, guions per a ràdio i televisió, i traduccions del francès, l'italià i l'anglès.

Ajudar a formar un país

"El llegat de Capmany té dues parts: les obres literàries i com va ajudar a conformar el país després del franquisme, perquè com havia de ser la democràcia no estava escrit", continua Pons.

"Va reivindicar el catalanisme com a expressió

del sentiment català, que ara sembla una obvietat, però aleshores no ho era. I va lluitar contra el fet de lligar el català com a llengua amb la burgesia. També va donar a la història la reivindicació de l'esquerra no marxista, perquè va apostar per una socialdemocràcia ja als anys seixanta i setanta del segle passat."

"No es va enlluernar mai amb la idea comunista", en una època en què si no et declaraves comunista et posaven al paquet dels franquistes i en què

"el pensament marxista era majoritari entre la intel·lectualitat".

Un altre dels llegats del pensament de Maria Aurèlia Capmany va ser la "reivindicació de la dona, lluitant contra corrent, és a dir, declarant que la llibertat de la dona s'assoliria a través d'associacions no feministes, sinó de drets generals", un cop més mal vist, en especial per les feministes.

"En totes aquestes reivindicacions, la història li ha donat la raó", assegura Pons, abans de resumir

L'APUNT

Cinema i incorrecció política

Xavier Roca

que “el leitmotiv de l’obra de Capmany va ser la denúncia de la classe dirigent que preferia els calés al país”.

En la roda de premsa també hi va ser present Anna Capmany, filla del germà petit de l'autora, Jordi, i marmessora de l’obra de la seva tieta. Va explicar algunes anècdotes sobre ella.

“No era una tieta normal, no et duia a passeig; no sabia gaire què fer amb una criatura, però sí que s’ho podia passar bé, com quan va dur la meva germana gran, que tenia dos o tres anys, a veure una exposició de pessebres i la nena va dir que hi havia una nena Jesús, perquè duia els cabells llargs... A la Maria Aurèlia li encantava i sempre explicava l’anècdota”, detalla entre rialles Anna Capmany.

No va conèixer la figura més interessant de la Maria Aurèlia fins que no va passar de llarg l’adolescència i, potser influïda per “la mare què en sap?”, ella i la seva germana “preguntàvem el que fos a l’Aurèlia quan teníem dubtes”.

“Quan vam estar més unides va ser durant la malaltia”, afirma Anna Capmany, la neboda

“Quan vam estar més unides va ser quan li van trobar el primer càncer de pit. Durant la malaltia, cada dia li portava tot de diaris a l’hospital del Mar. També va ser un puntal anímic la Carmen, la meua d’assistent que va tenir tota la vida. I també hi passava sovint Pasqual Maragall, que se l’estimava molt. I la Carmina Virgili, una gran amiga que la va ajudar molt i sempre en silenci”, rebla la neboda.

Sobre les visites de Maragall, Agustí Pons opina que “hi havia una mena d’atracció recíproca entre

En una setmana en què han tingut lloc els atemptats a la llibertat d’expressió derivats de la condemna de Valtonyc, de la retirada de l’obra de Santiago Sierra d’Arco i del segrest del llibre *Fariña*, els espavilats responsables de la plataforma Filmin han tingut una astuta iniciativa: agrupar una sèrie de pel·lícules de la seva col·lecció sota el concepte *Les rodarien avui?* Es trac-

ta de títols marcats per la seva incorrecció política, per la seva irreverència religiosa o pel seu contingut sexual fora dels cànons: *La vida de Brian*, *Saló o los 120 días de Sodoma*, *La edad de oro*, *Un soplo en el corazón*, *Irreversible* i *Delicias turcas*. Una ocasió no només per redescobrir-les sinó també per reflexionar sobre la deriva de la censura.

l’alta cultura, representada pels Maragall, i la cultura popular, que és d’on ella provenia”.

Agustí Pons és un gran biògraf de personatges –Joan Triadú, Pere Calders, Néstor Luján, Raimon Noguera, Salvador Espriu...– i, alhora, d’una època. “La majoria de les meves biografies parlen d’aquesta època, la de la generació d’Ariel, podríem dir, amb la Maria

“Capmany va denunciar la classe dirigent que preferia els calés al país”, assegura Pons

Aurèlia, l’Espriu, el Triadú, Palau i Fabre...” I com a especialista té un criteri clar: “De biografies només n’hi ha de bones i de dolentes, i m’emprenya quan diuen que les meves són periodístiques. Vull fer biografies per al gran públic, no per als acadèmics, però ho faig amb rigor acadèmic. Com diuen, de què serveix escriure una genialitat a la cinquena ratlla si el lector t’ha abandonat a la segona?”

Jordi Fernando comenta que ja coneixia el vesant polític, d’editora i d’escriptora de Capmany, però assegura: “Llegint aquesta biografia he conegut la part teatral: durant més de deu anys va ser el seu únic món.” I Pons afegeix amb la rauxa que el caracteritza: “Per això em sembla injust que el TNC no hagi estrenat encara cap obra de la Maria Aurèlia.”

“La Maria Aurèlia Capmany es definia com a novel·lista i finestrera, abocar-se a la finestra, mirar i retratar el que hi passava per sota; no va poder tan car-se a casa per escriure i prou perquè havia de guanyar-se la vida. Amb tot, ens va deixar obres magnífiques, com *Un lloc entre els morts*”, afirma Pons. ■

Raül Garrigasait rebent el guardó de mans de Marcel Mauri, vicepresident d’Òmnium Cultural ■ JOSEP LOSADA

Raül Garrigasait guanya el premi Òmnium a la millor novel·la de l’any, que suma al premi Llibreter 2017

Els estranys es faran familiars

Lluís Llorc
BARCELONA

Doble debut, el del premi Òmnium a la millor novel·la en llengua catalana de l’any (2017) i el de Raül Garrigasait com a autor amb *Els estranys*. Doble guardó per a la mateixa novel·la, que el juny passat ja va rebre el 18è premi Llibreter, també a obra publicada. Doble jurat, un de treballador (el comitè de selecció de quatre persones que s’han llegit les novel·lats) i un d’elitista (que ha fet i desfet fins a decidir el guanyador). Doble objectiu d’Òmnium, “prestigi la literatura catalana i ampliar el públic lector”, en paraules de Roser Sebastià, vocal de la junta directiva de l’entitat.

Ahí es va presentar en una roda de premsa freda, tot i l’assistència abun-

dant de mitjans, el primer guanyador del que vol ser el Goncourt català. Lògicament, ha de fer molt de recorregut per ser comparable al reputat premi francès, que ja té 122 anys. La dotació del Goncourt és 1 euro (i el prestigi) i del d’Òmnium, 20.000 euros per a l’autor i 5.000 per fer-ne promoció.

Marcel Mauri, vicepresident d’Òmnium, abans de fer públic el veredictat va recordar que qui hauria de ser en aquell acte era Jordi Cuixart: “Ja fa 130 dies que està privat de llibertat, i com que ens volen reprimir, la nostra resposta és continuar fent la feina amb encara més força.” Mauri, referint-se al premi, hi va afegir: “Encara amb més raó el Jordi hauria de ser aquí, perquè aquest guardó és una iniciativa seva.”

A més de “crear un cànon català de literatura contemporània”, també va comentar que es volen fomentar les traduccions d’obres catalanes a altres llengües, i que per això estan en tractes amb l’Institut Ramon Llull.

“És una obra sobre l’amistat en temps convulsos i sobre la mirada de l’estranger”

Roser Sebastià va definir el jurat –format per Maria Dasca, Rosa Cabré, Carme Gregori, Xavier Pla

i Oriol Izquierdo– com a “independent, de prestigi i sense lligams editorials” abans de donar el nom del guanyador, Raül Garrigasait (Solsona, 1979), i la seva obra *Els estranys*, publicada per Edicions de 1984. “És una obra sobre l’amistat en temps convulsos i sobre la mirada de l’estranger”, va definir l’autor, que és filòleg clàssic, traductor i editor.

Carme Gregori, en nom del jurat, va dir que l’obra “és un divertiment intel·lectual, reflexió i història combinats, amb un estil depurat sense retòrica afegida, una arquitectura perfecta i un humor refinat, amb sàtira i ironia”.

Amb aquest doble premi, és evident que aquests *estranys* ens acabaran resultant ben familiars. No oblidem que existeixen i estan entre nosaltres. ■